

Asociația pentru
Protecția Păsărilor
și a Naturii
Grupul Milvus

Milvus Csoport
Madártani és
Természetvédelmi
Egyesület

Milvus Group
Bird and Nature
Protection
Association

B-dul 1 Decembrie 1918, nr. 121,
Tîrgu Mureș, 540445
+40 265 264726
office@milvus.ro
www.milvus.ro
O.P. 1 C.P. 40,
540600 Tîrgu Mureș, Romania

Protocol de monitorizare al ciuifilor de pădure în locurile de iernare

A. Scopul metodologiei

Metodologia are ca scop monitorizarea locurilor de adunare ale ciuifilor de pădure în timpul iernii. În această perioadă, specia se aglomerează în localități, folosind în special zonele cu arbori de conifere ca locuri de odihnă. Fiind o specie nocturnă, ciuifii se află în aceste zone pe timpul zilei. Datele din acest program vor fi folosite pentru hărți de distribuție și calcule de tendință pentru specia țintă

B. Specii țintă

Specia vizată în acest program este ciuiful de pădure și ciuiful de câmp. În cazuri rare apare și ciuiful de câmp în agolmerări

C. Descrierea metodologiei

C.1 Locații de monitorizare

În acest program unitatea de evaluare este localitatea. Observatorii în prealabil indică coordonatorului localitatea (localitățile) în care sunt dispuși să efectueze observații regulate pe viitor.

În cazul localităților mari (sate întinse, orașe) unde este dificilă parcurgerea tuturor străzilor, aleelor, parcurilor, etc., după o discuție prealabilă între voluntar și coordonator, se va desemna o suprafață bine delimitată a localității selectate (de exp. un cartier), care se suprapune cu unul sau mai multe pătrate de 1x1km, în care voluntarul va efectua observațiile. Trebuie vizitate și cimitirele, clădirile abandonate, fermele din apropierea localităților, dacă se găsesc în preajma lor arbori adecvați pentru ciufi.

C.2 Periodicitatea evaluării

Locurile de adunare cunoscute trebuie vizitate, iar ciuifii trebuie numărați anual, în perioada 20 decembrie – 31 ianuarie. Observațiile pot fi efectuate tot parcursul zilei.

În zone unde nu este posibilă număratoarea ciuifilor pe timpul zilei, din cauza poziționării locului (proprietate privată, curțile instituțiilor de stat cu acces interzis, etc.) se poate aplica număratoarea în zori sau în amurg, când păsările sosesc la/părăsesc locul de adunare. Acest lucru trebuie menționat în formular la rubrica "Observații".

C.3 Desfășurarea evaluării

Scopul observațiilor este identificarea locurilor de aglomerare din localitățile selectate și numărarea cât mai exactă a ciuifilor de pădure din aceste aglomerări. În cadrul ieșirilor pe teren, voluntarii verifică toate

străzile, aleile, parcurile, curțile instituțiilor publice cu arbori/pâlcuri de copaci adecvați din localitatea aleasă, în vederea găsirii locurilor de aglomerare a ciufilelor.

Toate localitățile trebuie verificate „în totalitate” (prin parcurgerea tuturor străzilor, aleilor etc.) din 3 în 3 ani. În anii intermediari, vizitarea locului/locurilor de aglomerare deja cunoscute din localitatea respectivă și numărarea ciufilelor de pădure este de ajuns.

În localitățile fără locuri de aglomerare (cele în care nu s-au găsit ciufile în urma verificărilor) nu este nevoie repetarea observațiilor anuale, acestea pot fi efectuate din 3 în 3 ani.

Dacă dintr-o localitate dispăre un loc de adunare sau numărul ciufilelor este mult mai scăzut decât în anii anteriori, aceasta trebuie verificată „în totalitate” încă 2 ani consecutiv, după care va fi considerată localitate fără loc de aglomerare și se vor putea efectua observații din 3 în 3 ani.

În timpul observațiilor trebuie acordată o atenție sporită semnelor care pot indica prezența ciufilelor (urmele de excremente albe și ingluviile de la baza arborilor în care se adăpostesc ciufile de pădure). În cazul găsirii unui loc de aglomerare, este recomandată marcarea poziției acestuia cu GPS-ul. Dacă locul de adunare se întinde pe o suprafață mare este indicat să se marcheze colțurile acestuia în mai multe locuri.

Este important ca numărătoarea ciufilelor să se facă în liniște, deoarece în multe cazuri sunt sperioase, și pot zbura din locurile de aglomerare înainte de a putea fi numărate. Dacă este posibilă, numărătoarea păsărilor trebuie repetată și efectuată din mai multe puncte, pentru a observa și păsările care se află în locuri ascunse. În zonele unde nu este posibilă numărătoarea ciufilelor pe timpul zilei din anumite motive (ex.: păsările sunt sperioase și nu permit apropierea de locul de aglomerare) se poate aplica numărătoarea în zori sau în amurg, când păsările sosesc la/părăsesc locul de adunare. Acest lucru trebuie menționat în formular la rubrica “Observații”. Dacă găsiți doar urme de ciufile, acest lucru trebuie menționat în formular la rubrica “Ce ați găsit” bifând “Loc de aglomerarea abandonat”.

Observațiile pot fi efectuate atât pe jos, cât și cu mașina. Parcurgerea traseului cu mașina poate fi mai eficientă, dar în acest caz recomandăm să fie prezenți mai mulți observatori. Zonele în care este posibilă prezența unor locuri de aglomerare, dar nu se poate vedea cu siguranță din mașină, **acestea** trebuie verificate la fața locului pe jos.

Recomandăm notarea tuturilor speciilor în timpul deplasării, acestea putând fi notate cu ușurință în timpul ieșirilor. Recomandăm notarea tuturor speciilor observate (listă completă de specii) cu un număr estimat de exemplare observate.

D. Colectarea datelor

D.1 Înregistrarea datelor

Sunt **2 modalități de colectare a datelor** din teren:

(1) dacă există posibilitatea, este recomandată notarea observațiilor în aplicația **OpenBioMaps** pe telefonul mobil, utilizând formularul **Monitorizarea ciufilelor de pădure în locurile de iernare**, care permite încărcarea datelor direct în baza de date OpenBirdMaps.

În acest caz, vă rugăm sincronizați datele cât mai des posibil, preferabil zilnic.

(2) dacă din anumite motive nu este posibilă folosirea aplicației, observațiile vor fi notate în formularul de hârtie (atașat metodologiei);

Ulterior acestea trebuie încărcate în baza de date OpenBirdMaps pe interfața web, tot în formularul: **Monitorizarea ciufilelor de pădure în locurile de iernare**, pentru fiecare localitate în parte.

Înregistrarea datelor cu ajutorul aplicației **OpenBioMaps**

(!) **Configurarea aplicației**

Dacă folosiți aplicația OpenBioMaps pentru prima dată, înainte de ieșirea în teren este necesară parcurgerea câtorva pași simpli pentru configurarea acesteia. Vă rugăm să consultați tutorialele dedicate acestei teme din secțiunea Help a platformei OpenBirdMaps (Autentificare, selectare bază de date și formulare):

<https://openbirdmaps.ro/help/tutoriale.html#autentificare-selectare-baza-de-date-si-formulare>

Aplicația este disponibilă în **Google Play Store**. Aveți nevoie de cont de utilizator în baza de date OpenBirdMaps pentru a putea folosi aplicația pentru această schemă. Dacă nu sunteți înregistrați, vă rugăm să ne contactați pentru a primi invitație.

La folosirea aplicației, recomandăm **atenție** la următoarele aspecte:

1. Verificați dacă aveți instalată ultima versiune a aplicației. Aceasta dispune de îmbunătățiri majore, care îi optimizează funcționarea. În caz contrar, recomandăm un upgrade la noua versiune.

Înainte de a începe verificarea unei localități, sau numărătoarea la un loc de aglomerare, primul pas este pornirea listei în formular. Nu uitați să închideți lista la finalizarea observațiilor dintr-o localitate, respectiv să porniți una nouă în cazul unei alte localități. Astfel este înregistrat timpul de începere a observațiilor și sunt agregate datele colectate pe un punct.

2. Înainte de ieșirea pe teren, **deschideți formularul dedicat (*Monitorizarea ciufilelor de pădure în locurile de iernare*)**, în timp ce sunteți conectați la internet. Odată deschise, formularele se descarcă pe telefon și vor fi accesibile și offline.

E. Echipament necesar

- Binoclu
- Telefon mobil tip Smart

F. Nivel de pregătire a observatorilor

Nivelul de pregătire este de bază. Nu necesită cunoașterea unui număr mare de specii. Este necesară cunoașterea urmelor, care ne indică locurile de adunare.